

Landbrukspolitisk arbeid i ei uroleg tid - kva må vi prioritere?

Leiarmøte Vestland Bondelag
22.november 2023

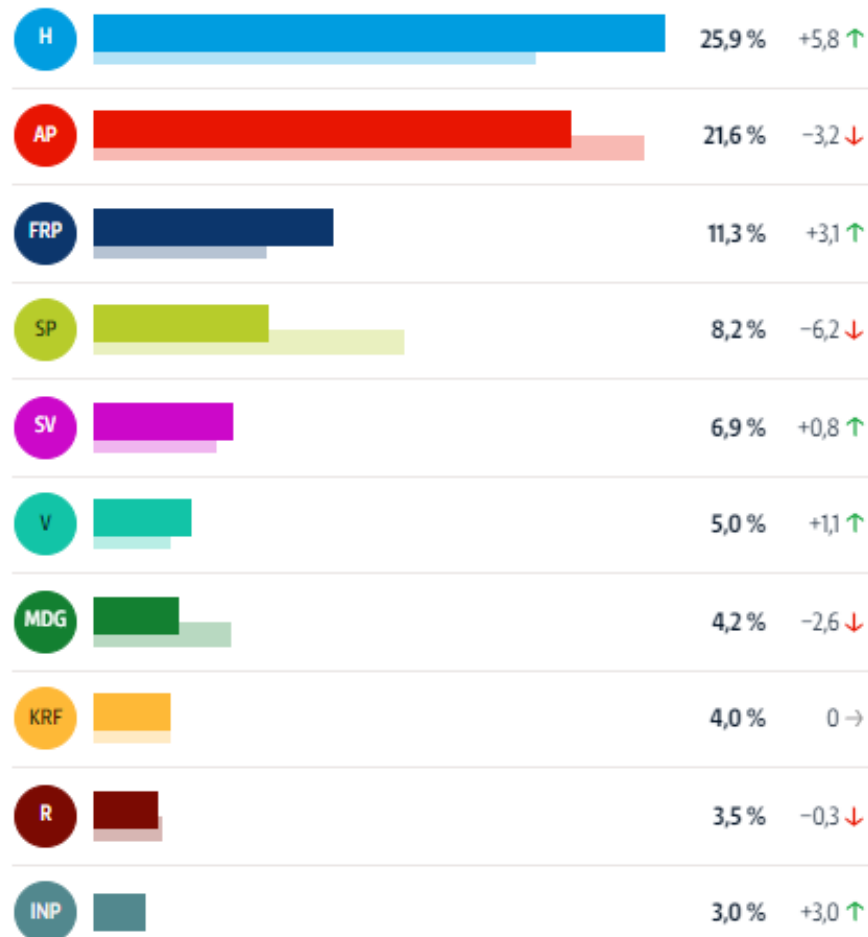
Kommunevalg

Fylkestingsvalg

ENDRING FRA

2019

PARTI OPPSLUTNING

PRIS-PRESS: Erna Solberg vil slippe til utelandske produkter, ved å senke tollvernet noe, der det er mulig. Foto: Frode Hansen / VG

Solberg krever matprisgrep

LIER (VG) Høyre-leder Erna Solberg mener matvareprisene har steget for mye, for raskt. Hun mener det er mulig å ta politiske grep for å presse prisene ned. Hun får brutalt svar.

Av BJØRN HAUGAN og FRODE HANSEN (FOTO)
6. september

Nytt talgrunnlag og opptrappingsplan

- **Nytt talgrunnlag og opptrappingsplan** må kome hausten 2023?
 - **Møte med LMD** onsdag 1.november
 - sette Budsjettnemnda for jordbruket i arbeid.
- Bondelaget sa **nei til hybridmodellen**, ja til avkastning på kapital og endring i Totalkalkylen

Nytt talgrunnlag og opptrappingsplan

- Avtalepartane gav 1/11-23
Budsjettnemnda for jordbruket oppdrag:
Utarbeide ei modifisert Totalkalkyle for
det **aktive jordbruket** basert på vanlege
rekneskapsprinsipp.
 - Berekne kapitalslit etter historisk kost
– **Nominelle renter** på gjeld
 - **Innarbeide jord- og kvoteleigekostnader.**
Redusere kapitalen (lånt og EK).
 - **Kostnadsføre leigd arbeid.**
Redusere arbeidsforbruket med leigd
arbeid.

Politiske avklaringar

Tema	Teknikk/fag	Politikk
Timer i årsverk		●
Samanlikningsgruppe		●
Vederlag til arbeid som resultatmål		●
Avkastning på egenkapital		●
Effektivitetskrav		●

«Avgrensingar og føresetnader»

Nytt næringspolitisk program

- Vedtas på **årsmøtet i juni**
- **Høyring** i fylkes- og lokallag (januar/februar 2024)
- Aktuelle **tema**:

Produksjonsregulering Totalberedskap Dagligvarebransje
Kanalisering Omdømme Klimatilpassing
Distriktspolitikk
Rovdyrpolitikk Velferdsordninger Bærekraft Klima
Kostholdsråd Selvforsyning

Tema - avgrensingar

- Fleire tema kan få prinsipielle avklaringar før programmet skal vedtas:
 - Soner og teigbaserte tilskot (bestilling frå Stortinget)
 - Ny dyrevelferdsmelding
 - Marknadsordningar og målprisar
 - Nye norske kosthaldsråd
 - Nytt talgrunnlag og opptrappingsplan
 - Regjeringa sin plan for aukt sjølvforsyning
- Inngåtte avtalar og eksisterande forpliktelser

Prosess

Dato	Hvem	Oppgave	Tema
23.-24 aug 23	Styret	Oppstart av arbeidet	Oppnemne utval og legge rammer for arbeidet. Vedta tidsplan.
20-21. sept 23	Lederkonferansen	Idéverkstad – forankring	Kva er dei viktigaste spm. for å utvikle norsk landbruk framover?
Oktober	Sekretariatet	Skrive	
November	Fylkeslag – leiarmøter	Innspel	Kva skal prioriterast?
6.-7. des 23	Styret	Gjennomgang av tema	Justere ramme for arbeidet, prioritere
Jan – feb 24	Lokallag/fylket	Høyring	Kan t.d. samkøyras med studieopplegget
Mars 24	Representantskap	Forankring	Orientering
April – mai 24	Styret	Endeleg versjon	Styret innstiller til årsmøtet
Juni 24	Årsmøtet	Vedta nytt NPP	

Kva vil vi oppnå?

- Nytt **talgrunnlag** og **opptrappingsplan**
- **Jordbruksforhandlingar** på nytt talgrunnlag
- Plan for **auka sjølvforsyning**
- Balansert **dyrevelferdsmelding** i Stortinget
- Nye kunnskapsbaserte, norske **kosthaldsråd**
- Prosent**toll** på enkelte produkt

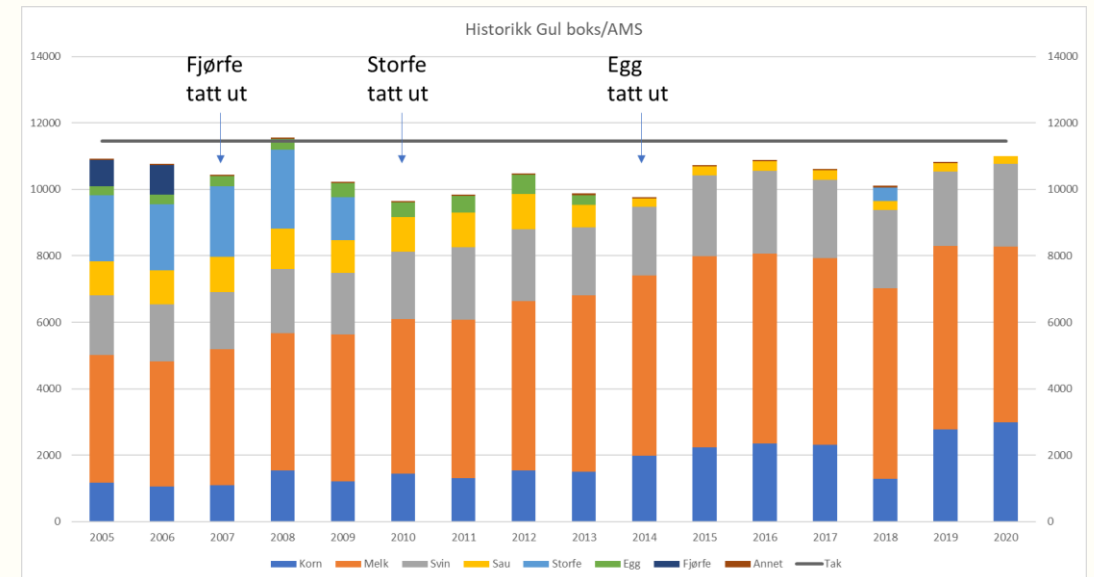
Enno meir i glaskula

- Ny **gjødselvareforskrift**
- Beitekrav **2024**
- **Dagligvarekjedena** si makt i verdikjeden
- **Genteknologi** – NOU på høyring
(stikkord: CRISPR, genredigering)
- Produksjons**regulering**
- Utdanningsløpet – **agronomutdanninga**
- Nytt **Næringspolitisk program**
- Partssammensatte arbeidsgrupper

Arbeidsgruppe marknadsordningane

- **Ikkje rom i «gul boks»** for å auke målprisane for korn og mjølk
- Prisane må settast i marknaden – **marknadsregulator**
- Gruppa skal levere forslag innan 1. februar 2024
- Alternativet: **IKKJE** auke målprisane

Kva no?

- Ikkje noko alternativ å ikkje gjera noko
- Mjølkk og korn er **heilt ulike produksjoner og marknader**, og ingen av dei er som kjøtt
 - Kornpris er både inntekt og kostnad for landbruket
 - Mjølkk har omfattande «tilgrensande» ordningar som PU. Kva er konsekvensane for desse?
- Alle alternativ må vurderast etter korleis dei påverkar **måla i landbrukspolitikken** HERUNDER marknadsordningane, samt jordbruksavtala og -forhandlingane
- Arbeidsgruppa leverer rapport **1. februar** – behandlast fram mot jordbruksforhandlingane – iverksettingstid

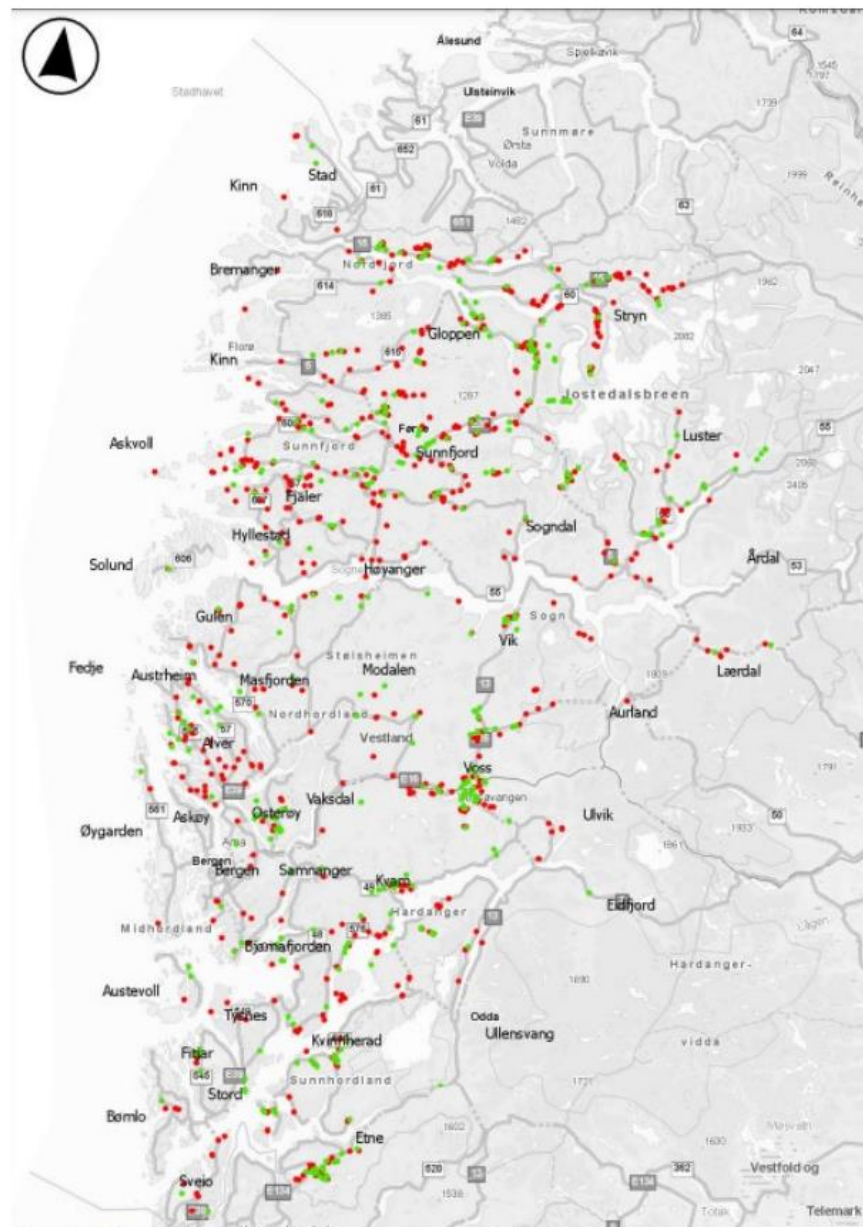

Arbeidsgruppe husdyrtilskot - klima

- Arbeidsgruppa skal m.a. vurdere
 - **Korleis knytte insentiv** for reduserte klimagassutslepp, som t.d. klimarådgeving, klimaplan, klimakalkulator, metanhemmarar i fôr, **til husdyrtilskotet**
 - **Konsekvens** for sjølvforsyning, matproduksjon, herunder struktur og distrikt, jf. vedtekne landbrukspolitiske mål
 - **Kostnadar** for matproduksjon, inkl. konkurransekraft
 - **Forvaltning** av husdyrtilskotet
 - **Kvantifisere potensiell effekt** på klimagassutslepp, direkte og indirekte
- Delrapport skal leverast innan 1. mars 2024

Arbeidsgruppe velferdsordningar

- Gjennomgang og forslag til endringar på:
 - Ta inn hensyn til dyrevelferd
 - Nivå på ytingar, inklusive samordning med andre ytingar frå NAV
 - Tilskot til avløyning ved sjukdom til ektefelle/sambuar
 - Nivå og innretning på tilskot til landbruksvikarordninga

Figur 1133 Båsfjos i Vestland. Kilde: Statsforvalteren i Vestland

Ny avdeling – K M O

- Samanslåing – org.- og komm.avdelinga

AVDELING FOR KOMMUNIKASJON, MEDLEM og ORGANISASJON = KMO

- Samle all kommunikasjon i ein avdeling
 - Ekstern & intern
- Organisasjonsapparatet = vårt **viktigste verktøy** i omdømmebygging og politisk arbeid
 - Ivareta medlemsdemokratiet
 - «Sjå» det enkelte medlem
 - Gjera de tillitsvalde gode og trygge

Ein tillitsvalgt – eitt nytt medlem!

- Betre rammevilkår
- Styrka omdøme
- Fleire medlemmer

Vervekampanje frå 1. oktober

Alle nye medlemmer får **velkomstgåve**

Premie til beste lokal- og fylkeslag

Fyr laus!